

DOI: [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2024-1\(37\)-170-196](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2024-1(37)-170-196)

УДК 330.322:[502.131.1:330.341](477)

JEL Classification: Q01; G24

Максим Вікторович Дубина

доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Національний університет «Чернігівська політехніка» (Чернігів, Україна)
E-mail: maksim-32@ukr.net. **ORCID:** <https://orcid.org/0000-0002-5305-7815>
ResearcherID: [F-3291-2014](https://orcid.org/0009-0004-5186-5909). **Scopus Author ID:** [56912277800](https://orcid.org/0009-0004-5186-5909)

Денис Анатолійович Сердюк

аспірант кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Національний університет «Чернігівська політехніка» (Чернігів, Україна)
E-mail: denysserdiuk@ukr.net. **ORCID:** <https://orcid.org/0009-0004-5186-5909>

РОЛЬ ІМПАКТ-ІНВЕСТУВАННЯ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

У статті поглиблено теоретико-прикладні положення розвитку імпаکت-інвестування. Зокрема, було проаналізовано наукові підходи до розгляду сутності цього виду інвестування, що дало змогу обґрунтувати його особливості. Також проаналізовано основні заходи активізації впровадження в Україні моделі сталого розвитку, які були систематизовані за двома класифікаційними ознаками: за масштабністю впровадження (макрозаходи; мікрозаходи) і за сферами їх реалізації (організаційні, економічні, екологічні, соціальні та фінансові). У статті детально розглянуто сутність та структуру інтеграційно-адаптаційної моделі розвитку системи імпакт-інвестування. Її опис дозволив у подальшому конкретизувати напрямки розвитку імпакт-інвестування в Україні.

Ключові слова: імпакт-інвестування; сталий розвиток; стале фінансування; фінансове забезпечення; фінансові інструменти; національна економіка; економічна система; екологічна система; соціальна система.

Рис.: 4. Бібл.: 65.

Постановка завдання. Сталий розвиток є сьогодні важливою та основною моделлю забезпечення стабільного та гармонійного розвитку суспільства. Фактично цілі такого розвитку стосуються всіх без винятку сфер життєдіяльності. Це безпосередньо й ускладнює процес впровадження такої моделі, оскільки трансформації потребують соціальна, економічна, екологічна та інші компоненти існування сучасного суспільства. Для забезпечення впровадження моделі сталого розвитку необхідно створити умови загалом для економічного розвитку країни, розвитку політичної системи, впровадження демократичних змін у суспільстві. Є потреба у зміні світоглядних принципів громадян для поступового досягнення окреслених цілей.

Для впровадження моделі сталого розвитку важливим є залучення до цього процесу всіх економічних суб'єктів, зміна їхнього ставлення до такої моделі, реалізації проєктів, які не завжди пов'язані з високою рентабельністю, але дозволяють отримати соціальні та екологічні ефекти для суспільства. Зміна підходів до ведення бізнесу на засадах сталості, як демонструє

досвід розвинутих країн, є складним процесом, який відбувається еволюційно в результаті поступового економічного розвитку країни. Зрозуміло, що впровадження таких підходів можливо забезпечити лише при фінансових можливостях економічних суб'єктів, стимулюванні таких процесів органами державної влади. Відповідно пошук джерел фінансування поступового впровадження моделі сталого розвитку в сучасних умовах є необхідною умовою її успішного використання.

Одним з можливих напрямків залучення фінансових ресурсів економічних суб'єктів до сфери реалізації проектів на засадах сталості є імпаکت-інвестування – відносно новий підхід, використання якого дозволяє інвестувати кошти з метою розвитку соціальної, екологічної сфер та отримання дивідендів від надання таких ресурсів у користування суб'єктам господарювання. Проте в Україні використання цього підходу не розвинуто, що актуалізує питання дослідження такого стану, визначення перешкод, які стримують розвиток імпакт-інвестування та пошуку можливих заходів активізації використання цього напрямку залучення фінансування для забезпечення сталого розвитку українського суспільства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Серед вітчизняних та закордонних дослідників, які вивчали теоретичні та прикладні аспекти розвитку імпакт-інвестування варто виокремити наступних: Н. Ю. Захарова, Н. В. Іванова, І. А. Ломачинська, О. В. Марухленко, О. В. Попело, Н. В. Приказюк, О. А. Сич, Н. Є. Скоробогатова, В. В. Тищенко, С. О. Тульчинська, Н. Ф. Четова, О. М. Шуплат, A. Bugg-Levine, J. Emerson T. Mitchel, B. Yasar, S. Yeboah та ін.

Виділення недосліджених частин загальної проблеми. Проте, незважаючи на численні наукові результати вчених у сфері дослідження сутності та розвитку імпакт-інвестування, в Україні цей підхід до фінансування проектів, які стимулюють впровадження моделі сталого розвитку, не є поширеним, що вимагає поглиблення в першу чергу прикладних положень розвитку імпакт-інвестування в нашій країні.

Метою статті є дослідження та виявлення сучасних тенденцій розвитку імпакт-інвестування в Україні та визначення ролі цього фінансового інструменту у впровадженні моделі сталого розвитку.

Виклад основного матеріалу. Імпакт-інвестування являє собою окремий інструмент фінансування проектів, які позитивно впливають на становлення моделі сталого розвитку. Розглянемо сутність цього інструменту детальніше. Представимо декілька наукових підходів до розгляду його змісту, а саме:

1) імпакт-інвестування – інновація, заснована на усвідомленому виборі суспільних цінностей, прагненні змінити світ на краще і створенні внеску в майбутнє всього людства [27, с. 117];

2) імпакт-інвестування – свідомий відбір та підтримка інвестором організацій і проєктів, які поділяють його соціальну та/або екологічну місію та здатні генерувати прибуток; імпакт-інвестиції є різновидом соціально відповідальних інвестицій, і вони орієнтуються на позитивний вплив [26];

3) імпакт-інвестування – новий підхід до інвестування, що має на меті запровадження позитивних суспільних змін та захист довкілля, а також забезпечення прибутків імпакт-інвестору [45].

4) імпакт-інвестування – нова парадигма здійснення інвестиційної діяльності, яка передбачає фінансування проєктів, впровадження яких сприяє отриманню екологічних та соціальних ефектів на основі забезпечення в перспективі фінансової самостійності економічних суб'єктів, які впроваджують і будуть далі реалізовувати ці проєкти [44, с. 240];

5) імпакт-інвестування – нова парадигма інвестиційної діяльності, сутність якої йде у розріз з усталеними поглядами про те, що соціальні та екологічні проблеми можуть вирішуватися тільки за допомогою держави або благодійності, а ринкові інвестиції мають бути спрямовані виключно на отримання фінансового результату [42];

6) імпакт-інвестування – це можливість мобілізації капіталу в інвестиції, спрямовані на позитивний соціальний, економічний або екологічний вплив поряд з фінансовою віддачею [28];

7) імпакт-інвестування – це прогресивна концепція інвестування у межах концепції сталого розвитку, що базується на синергії різних ефектів: соціального, екологічного, фінансового та ін. [9].

Отже, аналізуючи окреслені вище наукові підходи до розгляду сутності імпакт-інвестування, можна виокремити такі специфічні риси цього підходу до забезпечення фінансування сталого розвитку, а саме:

– був сформований поступово, в процесі переосмислення ролі людини та її економічної діяльності у розвитку навколишнього середовища; цей вид інвестування виник як реакція на необхідність побудови нової системи взаємовідносин людини з природою для її збереження в подальшому, ефективному використанню доступних природних ресурсів;

– є вже невід'ємною частиною системи фінансового забезпечення моделі сталого розвитку, а отже, це актуалізує питання використання органами державної влади спектра відповідних методів та інструментів для регламентації здійснення такого інвестування в країні та його розвитку;

– безпосередньо пов'язане із залученням приватного капіталу до реалізації проєктів у сфері сталого розвитку суспільства, а це вимагає знову ж таки регулювання фінансових відносин, які виникають при здійсненні такого інвестування, особливо для захисту прав інвесторів, їхні права на дохід;

– розвиток зумовлений постійним зростанням уваги до розвитку не лише економіки за рахунок приватних інвестицій, але й залучення їх для розвитку екологічної та соціальної сфер суспільства, створення проєктів, реалізація яких дозволяє отримати і фінансові результати, які є більш цікавими для інвесторів і стимулюють частково їх вкладати кошти та підтримувати власну репутацію соціально відповідальних інвесторів;

– зміна підходів суспільства до роботи великих підприємств і корпорацій, зростання важливості для споживачів їхньої продукції та товарів участі таких суб'єктів господарювання в розвитку суспільства, збереженні природи [65, с. 181-183; 62].

Відповідно ліквідація наслідків війни, відновлення країни буде пов'язано із пошуком значних обсягів фінансових ресурсів, диверсифікації їх джерел залучення. Важливо забезпечити нормативно-правову базу використання механізму імпаکت-інвестування для відновлення країни й залучення приватного капіталу до розвитку екологічної та соціальної систем. При цьому стає зрозумілим, що застосування такої моделі інвестування матиме значний потенціал, враховуючи руйнування окремих територій країни, знищення інфраструктурних об'єктів, соціальної інфраструктури, підприємств.

На рис. 1 представлено основні перешкоди, які сьогодні стримують розвиток імпакт-інвестування в Україні. Звичайно їх ліквідувати одночасно не можливо, але поступове вирішення зазначених проблем стимулюватиме залучення додаткових інвестицій для впровадження моделі сталого розвитку з урахуванням сучасних викликів.

Безумовно розглядати напрямки розвитку імпакт-інвестування в Україні в сучасних умовах без аналізу загального стану впровадження моделі сталого розвитку, подальших напрямків підтримки такого розвитку вкрай складно. Відповідно проаналізуємо окреслені напрямки детальніше.

На наше переконання, для більш детального розгляду потенційних заходів стимулювання сталого розвитку в Україні доцільно їх систематизувати за двома основними критеріями.

- За масштабністю впровадження:

1) макрозаходи – загальнонаціональні напрями стимулювання сталого розвитку країни;

2) мікрозаходи – рекомендації для суб'єктів господарювання щодо впровадження підходів, які б сприяли їх залученню до процесу сталого розвитку суспільства;

Рис. 1. Основні перешкоди розвитку імпакт-інвестування в Україні

Джерело: складено авторами з урахуванням [18, с. 232-233; 36, с. 79; 45; 49, с. 95].

- За сферами їх реалізації:

1) організаційні – пов’язані з функціонуванням органів державної влади, місцевого самоврядування, інших організацій, які у своїй діяльності популяризують впровадження окремих напрямків сталого розвитку;

2) економічні – заходи, які необхідно реалізувати для формування сприятливого економічного простору для поступового впровадження моделі сталого розвитку;

3) екологічні – заходи підвищення ефективності функціонування екологічних систем, зовнішніх умов їх функціонування в сучасних умовах;

4) соціальні – заходи, які спрямовані на підвищення рівня соціального забезпечення громадян, покращення умов їх життєдіяльності;

5) фінансові – заходи, які пов’язані з трансформацією усталеної моделі фінансового механізму сталого розвитку, зміни його відповідно до нових викликів та умов зовнішнього середовища (рис. 2).

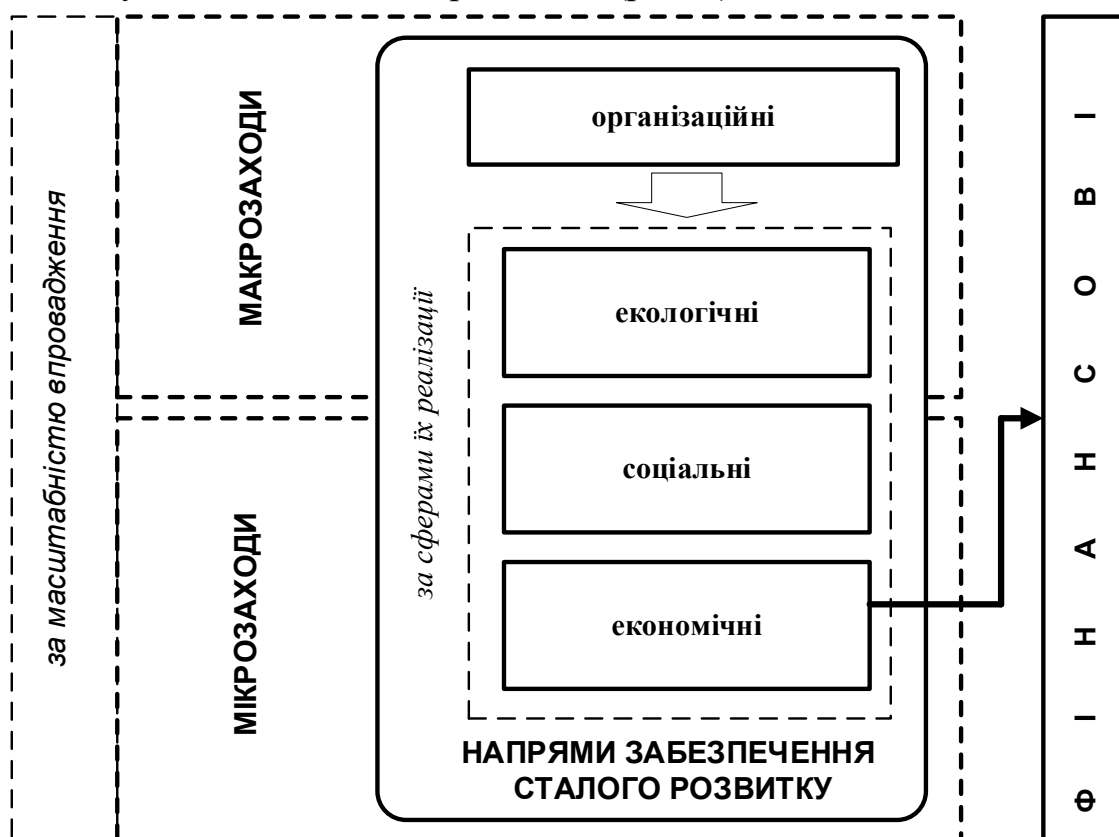

Рис. 2. Пріоритетні напрями стимулювання впровадження моделі сталого розвитку

Джерело: складено авторами з урахуванням [1; 4, с. 507; 7; 12; 15; 16].

Розпочнемо розгляд основних напрямів розвитку моделі сталого розвитку з обґрунтування загальних заходів на макрорівні, тобто тих, впровадження яких дасть можливість сформуванню єдиного сприятливого простору для впровадження нових проєктів з метою забезпечення досягнення цілей сталого розвитку. Отже, до таких заходів, на нашу думку, варто віднести такі:

- забезпечення макроекономічної стабільності, особливо щодо підтримки офіційного курсу валют;
- проведення детального аналізу наслідків війни для економічної, соціальної та екологічної системи функціонування українського суспільства;
- використання цифрових технологій для проведення аналізу сучасного стану використання фінансових інструментів для забезпечення сталого розвитку, пошуку нових способів акумуляції фінансових ресурсів для повоєнного відновлення країни з урахуванням необхідності дотримання основних принципів такого розвитку;
- розглянути можливість впровадження механізмів реструктуризації частини державного боргу у вигляді зобов'язань уряду в майбутньому, проєктів, які спрямовані на захист довкілля, забезпечення удосконалення умов для збереження навколишнього середовища, конкретизувати окреслені заходи відповідно до основних сфер їх реалізації [59; 63; 38; 40, с. 139; 33, с. 26; 23, с. 11-12].

Серед мікрозаходів стимулювання сталого розвитку України, на наше переконання, належать такі:

- поступове впровадження принципів сталого розвитку в діяльність підприємств, проведення ґрунтовного аналізу діяльності економічного суб'єкта з метою конкретизації його можливостей переходу до моделі сталого розвитку;
- пошук внутрішніх неекономічних резервів до поступового впровадження інновацій, підходів, які ж стимулювали долучення суб'єкт господарювання до процесу сталого розвитку країни (технологічні, організаційні, екологічні);
- аналіз закордонного досвіду впровадження принципів сталого розвитку в діяльність підприємств реального сектору, врахування їхнього досвіду пошуку джерел фінансових ресурсів для впровадження моделі такого розвитку;
- підвищення рівня обізнаності керівників підприємств, їхніх власників та працівників щодо сутності моделі сталого розвитку, її важливості для забезпечення майбутнього розвитку суспільства;
- долучення до процесів пошуку грантового та міжнародного фінансування, особливо це сьогодні стосується малих та середніх підприємств;
- бажання використовувати фінансові можливості державних програм підтримки бізнесу, які поступово впроваджуються;
- забезпечення диверсифікації та підвищення стійкості власної діяльності;
- підвищення рівня співпраці з іншими економічними суб'єктами щодо впровадження спільних проєктів з метою досягнення соціальних, екологічних ефектів;
- впровадження стандартів екологічного менеджменту (ISO 14001:2015; B Corp; ESG та ін.);

– аналіз можливостей впроваджувати елементи циркулярної економіки, використовувати механізми повторного перероблення сировини, матеріалів, відходів;

– відкритість та моніторинг реалізованих заходів щодо підвищення екологічності діяльності, долучення до моделі сталого розвитку, створення екологічних та соціальних ефектів від свого функціонування;

– впровадження заходів для формування позитивної репутації суб'єктів господарювання у напрямку екологічності, сталості, що сприятиме і подальшому залученню фінансування (інвестиції, гранти) для впровадження нових проєктів у напрямках раціонального природокористування, збереження навколишнього середовища та ін.

Беззаперечно для суб'єктів підприємницької діяльності, які функціонують в різних сферах та галузях національного господарства будуть притаманні власні особливості впровадження моделі сталого розвитку, які визначатимуться як специфікою економічної діяльності, так і іншими чинниками (розмір, приналежність інвестицій, тривалість існування, модель управління тощо). Також впровадження макрозаходів змінюватиме середовище для впровадження проєктів сталого розвитку суб'єктами підприємницької діяльності. Проте чи доцільно скористатися новими можливостями, чи ні, вирішують безпосередньо власники та керівники підприємств. Саме тому впровадження лише загальних напрямків для забезпечення сталого розвитку недостатньо. Вагомою складовою формування моделі такого розвитку є і ініціативи від самих підприємств та їх готовність змінюватися в сучасних умовах.

Тепер конкретизуємо напрямки забезпечення впровадження моделі сталого розвитку за окремими сферами їх впровадження. Відповідно до *організаційних напрямків*, на наше переконання, враховуючи сучасні реалії економічного та соціального розвитку України варто віднести такі:

– залучення міжнародного досвіду, особливо досвіду країн Східної Європи в напрямку формування відповідних державних політик та їх впровадження для забезпечення сталого розвитку країни;

– використання досвіду провідних країн світу, які вже на практиці використали різні види фінансових інструментів і могли проаналізувати їх ефективність та умови використання в суспільстві;

– використання потенціалу державних банків у частині підтримки процесу фінансування проєктів для сталого розвитку країни;

– підвищення обізнаності приватних інвесторів та суб'єктів підприємницької діяльності в можливостях залучення або використання власних фінансових ресурсів для реалізації проєктів соціальної екологічної дії;

– створення механізмів контролю за використанням фінансових ресурсів які виділяються для активізації впровадження моделі сталого розвитку та ін. [5, с. 170-171; 11; 24, с. 227; 34; 61, с. 173, 50; 14, с. 246].

Серед основних напрямів трансформації *екологічної системи суспільства* на засадах сталості, на наше переконання, доцільно виокремити такі:

- створення дієвої системи збереження природних ресурсів та охорони навколишнього середовища;

- впровадження заходів щодо збереження довкілля для сучасного та майбутніх поколінь;

- розробка програм щодо фінансування малих та середніх підприємств, які в межах своєї діяльності забезпечують підтримку розвитку екологічних систем у межах тих територіальних громад, де вони здійснюють свою діяльність;

- проведення системного аналізу складних проблем у забезпеченні розвитку екологічної системи країни, виявлення територій, для яких характерна найбільш складна екологічна ситуація і розробка відповідних програм та дій щодо зміни такої ситуації та ін. [8; 41, с. 174-175; 55, с. 114].

До основних заходів сталого розвитку *соціальної системи суспільства* доречно віднести такі:

- сприяння поступовому впровадженню принципів соціальної справедливості;

- забезпечення гендерної рівності в країні, підвищення ролі жінок в економічному розвитку країни, особливо у впровадженні проєктів, які спрямовані на забезпечення ефективності використання природних ресурсів, зменшення викидів у навколишнє середовище, підвищення рівня переробки відходів;

- розвиток соціального підприємництва стимулювання ініціатив громад щодо розробки впровадження проєктів, спрямованих на соціально-економічний розвиток на засадах сталості та ін. [3; 19, с. 232; 20; 27, с. 118].

Серед *економічних векторів* формування моделі сталого розвитку нами виділені такі:

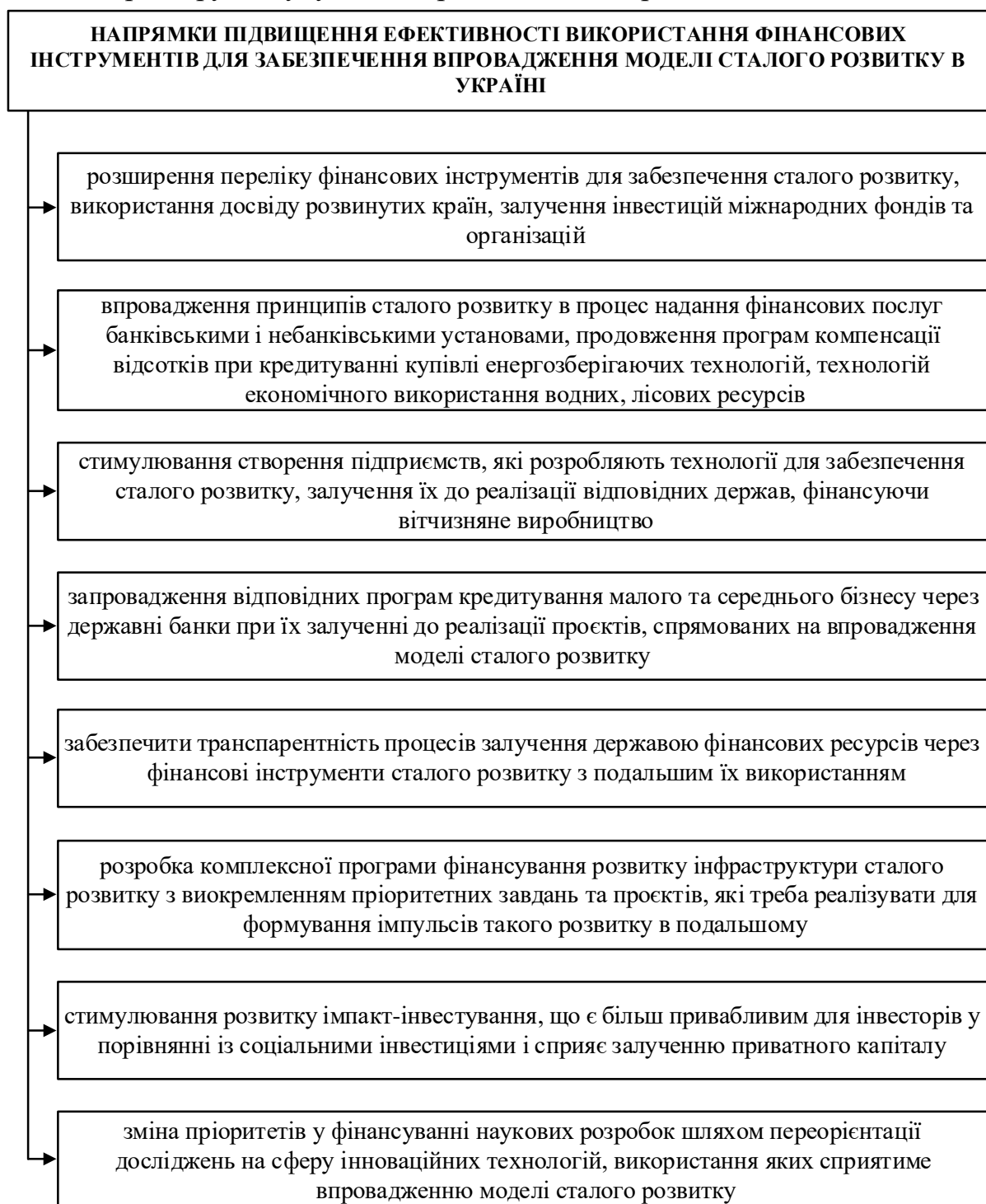
- підвищення ефективності взаємодії з міжнародними організаціями, які здійснюють підтримку проєктів для підвищення темпів впровадження моделі сталого розвитку, сприяють розробці та поступовій реалізації державних політик у цьому напрямку

- розвиток інституту фінансового консалтингу для підвищення обізнаності приватних інвесторів у можливостях фінансування соціальних, екологічних проєктів, впровадження імпаکت-інвестування в країні;

- використання механізму державно-приватного партнерства для розвитку інфраструктури, яка стимулювала впровадження моделі сталого розвитку, формування інфраструктури системи імпакт інвестування в країні;

- визначення провідних сфер та галузей національного господарства, які потребують пріоритетного фінансування оскільки мають значний потенціал до впровадження моделі сталого розвитку та ін. [47; 51, с. 22-23; 46, с. 10-11; 48; 60].

Крім того, серед економічних напрямів активізації впровадження моделі сталого розвитку було виокремлено в окрему групу заходи саме фінансового характеру. Їх сукупність представлена на рис. 3.

Рис. 3. Основні заходи активізації використання фінансових інструментів для впровадження моделі сталого розвитку в Україні

Джерело: складено авторами на основі [57, с. 57-58; 58; 64; 50; 39, с. 135; 32; 31, с. 296-297; 17].

Одну з провідних ролей у впровадженні моделі сталого розвитку в сучасних умовах відіграють фінансові установи. Сьогодні роль цих суб'єктів господарювання у цьому процесі змінюється, а питання підтримки соціальних, екологічних проєктів стали вже невід'ємною складовою формування репутації банківських та небанківських фінансових установ.

Впровадження саме напрямків фінансового змісту пов'язано з участю фінансових установ. З одного боку, такі установи виступають просто в ролі інфраструктурних посередників, надаючи фінансові послуги. З іншого боку, – стають активними учасниками стимулювання впровадження проєктів, спрямованих на підтримку сталого розвитку. Окреслені установи також змінюються, впроваджуючи принципи такого розвитку й у свою діяльність. Проте, на наше переконання, роль цих установ у позитивному впливі на розвиток екологічної, соціальної систем українського суспільства могла б бути й більш потужною. Для цього звичайно важлива і роль органів державної влади у стимулюванні фінансових установ більше видавати зелених позик, вкладати ресурси в купівлю зелених цінних паперів.

На сьогодні в розвинутих країнах світу фінансові установи відіграють досить вагомую роль у забезпеченні сталого розвитку. Насамперед вони долучаються до процесу розробки нових механізмів та інструментів акумулювання фінансових ресурсів з метою їх використання для впровадження проєктів такого розвитку. Для більшого залучення українських фінансових установ до впровадження моделі сталого розвитку необхідно, на наше переконання, зробити наступне:

- стимулювати фінансові установи змінювати модель корпоративного управління, зважаючи на необхідність впровадження механізмів досягнення не лише економічних результатів, але й отримання екологічних, соціальних ефектів;

- впроваджувати державні програми підтримки окремих видів суб'єктів підприємницької діяльності у їх прагненні трансформуватися з урахуванням основних принципів сталого розвитку, долученні в першу чергу до таких програм державних банківських установ;

- впровадження нових механізмів та моделей оцінки екологічних, соціальних ризиків, їх врахування при оцінці загального стану фінансової установи, рівня її конкурентоспроможності на ринку фінансових послуг;

- посилення ролі неекономічних чинників у формуванні репутації фінансових установ,

- долучення фінансових установ до підтримки проєктів, які реалізуються на основі використання моделі імпаکت-інвестування, за якою економічні суб'єкти, отримуючи дохід, можуть здійснювати виплати за позиками та ін.

- розгляд можливості впровадження офіційного рейтингування фінансових установ за рівнем сталого розвитку;

– розробка та проведення відповідної інформаційної політики, насамперед спрямованої на власників та керівників фінансових установ, щодо важливості впровадження моделі сталого розвитку, долучення до процесу фінансового забезпечення такої моделі (здійснення публікацій, проведення конференцій, семінарів і т. ін.).

Впровадження окреслених заходів щодо стимулювання сталого розвитку в Україні, на наше переконання, враховуючи сучасні складні умови економічного та соціального стану країни, можливе лише через перегляд сформованої моделі розвитку імпаکت-інвестування в Україні. Цілком зрозуміло, що наявний підхід, точніше його відсутність, у використанні цього фінансового інструменту не дозволяє залучати кошти приватних інвесторів до реалізації проєктів сталого розвитку, не стимулює їх вкладати власні ресурси в такі проєкти. При цьому світовий досвід засвідчує, що потенціал у розвитку імпакт-інвестування є значним і більшість передових країн світу приділяє важливу увагу використанню цього фінансового інструменту.

Таким чином, для розвитку концептуальних положень впровадження системи імпакт-інвестування в дисертації було розроблено інтеграційно-адаптаційну модель забезпечення активізації функціонування такої системи. Вона представлена на рис. 4. Розглянемо її сутність більш детально.

Насамперед зміст зазначеної моделі полягає в послідовному впровадженні напрямків розвитку імпакт-інвестування у стратегічні документи, які регламентують загальний розвиток держави, розвиток окремих напрямків впровадження моделі сталого розвитку, наприклад, у межах впровадження Політики щодо розвитку сталого фінансування на період до 2025 року [29], з подальшим поступовим формуванням системи імпакт-інвестування в Україні.

У сучасних умовах розвиток імпакт-інвестування в країні є недостатнім, несистемним та досить фрагментарним. Є окремі приклади використання такої моделі залучення фінансових ресурсів для впровадження проєктів для сталого розвитку. Проте немає системи здійснення такого інвестування, сукупності стабільних відносин між економічними суб'єктами, які б виникали в процесі інвестування тимчасово вільних ресурсів у проєкти з метою отримання фінансового, екологічного та соціального ефектів. Відсутність такої системи обумовлює і хаотичність розвитку імпакт-інвестування, відсутність єдиного та цілісного підходу до розвитку його інфраструктури. Відповідно це й зумовлює необхідність розробки та впровадження інтеграційно-адаптаційної моделі такого виду інвестування.

Власне окреслена модель і повинна забезпечити формування системи імпакт-інвестування та її розвиток у процесі побудови та використання. Цілком логічно, що окреслена система повинна розвиватися на основі активного функціонування її інфраструктури та створювати економічні, соціальні та екологічні ефекти, включаючи позитивні фінансові результати для власників коштів, що використовуються для забезпечення сталого розвитку.

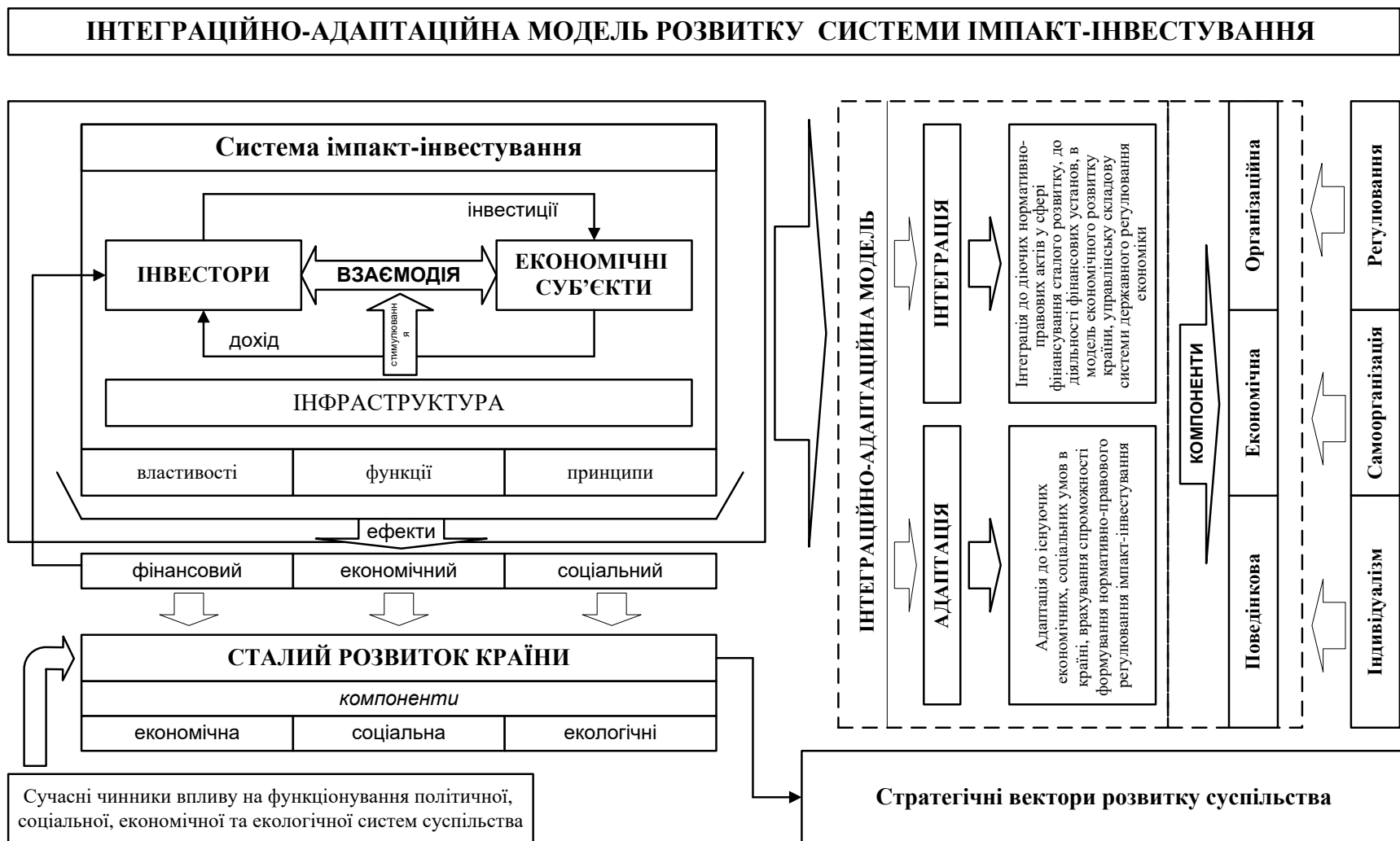

Рис. 4. Концептуальні положення інтеграційно-адаптаційної моделі розвитку системи імпакт-інвестування
Джерело: побудовано автором [10; 13; 21, с. 120-121; 22, с. 20; 25; 30; 35, с. 233; 54; 43; 6, с. 38; 52, с. 752].

Інтеграційно-адаптаційна модель розвитку системи імпаکت-інвестування – схема, система заходів, дій та концепцій, використання яких дозволяє створити умови для ефективного формування цілісної сукупності економічних суб'єктів та відносин між ними в процесі розробки, фінансування різних проєктів з метою отримання економічних, соціальних та екологічних ефектів від їх впровадження, включаючи позитивний фінансовий результат від залучених для цього інвестицій, що здійснюється для сприяння впровадженню моделі сталого розвитку суспільства.

Сутність саме інтеграційної моделі розвитку системи імпаکت-інвестування полягає у важливості підвищення уваги до цього способу залучення фінансових ресурсів для впровадження заходів стимулювання моделі сталого розвитку. Саме імпакт-інвестування дає змогу активізувати залучення передусім приватних інвестицій економічних суб'єктів, забезпечити привабливість їх використання для власників і тим самим стимулювати розробку і впровадження зазначених заходів і проєктів. Проте це вимагає насамперед впровадження низки заходів щодо популяризації такого способу акумуляції фінансових ресурсів, можливостей їх використання.

Адаптаційна частина зазначеної моделі полягає в тому, що розвиток системи імпакт-інвестування повинен відбуватися з урахуванням поточної економічної ситуації в країні, можливостей створення умов для розвитку такого виду інвестування, наявності ресурсів економічних суб'єктів з метою їх акумулювання та використання у подальшому. Важливу роль імпакт-інвестування, на наше переконання, повинно відіграти в процесі післявоєнної відбудови України, реалізації проєктів, спрямованих на відновлення екологічних, соціальних об'єктів.

Сутність інтеграційно-адаптаційної моделі полягає також у тому, що система імпакт-інвестування, яка повинна бути сформована в Україні в межах фінансової системи, з одного боку, повинна інтегруватися в діючу фінансову систему, враховуючи ті чинники, умови, у яких сьогодні розвивається така система, основні загрози й напрямки подальшого здійснення інвестиційної діяльності в країні. З іншого боку, адаптація такої системи повинна відбуватися з урахуваннями економічної поведінки суб'єктів господарювання у сфері інвестування, впровадження соціальних екологічних проєктів, враховувати досвід їх реалізації в межах територіальних громад. Також система імпакт-інвестування повинна адаптуватися до сучасних економічних викликів, враховуючи негативні наслідки війни для економічної соціальної та екологічної сфер суспільства.

У межах інтеграційно-адаптаційної моделі розвитку системи імпакт-інвестування, на наш погляд, доцільно виокремити три основні компоненти:

1) поведінкова – сукупність дій для здійснення впливу на поведінку економічних суб'єктів з метою формування необхідних їх моделей, в рамках яких одні суб'єкти готові залучати ресурси інших для реалізації проєктів

екологічного, соціального спрямування і одночасно забезпечувати дохід для інвесторів, а інші – розуміти сутність імпаکت-інвестування та надавати свої ресурси для впровадження зазначених проєктів;

2) економічна – сукупність ресурсів, які необхідно витратити на перших етапах для стимулювання розвитку імпакт-інвестування (гранти, державні програми), формування мотивації для інвесторів брати участь у розвитку проєктів соціального та екологічного спрямування; при цьому можливі схеми компенсації вартості залучених ресурсів з боку держави, використання фінансового потенціалу державних банків та ін.;

3) організаційна – сукупність дій, спрямованих на формування інституційного забезпечення для розвитку імпакт-інвестування в країні, заходи для популяризації даного виду фінансування проєктів соціальної та екологічної дії, долучення до міжнародної системи імпакт-інвесторів, формування неурядових, громадських організацій, які будуть розвивати цей вид використання фінансових ресурсів для забезпечення сталого розвитку.

Серед основних напрямків розвитку імпакт-інвестування варто виокремити наступні:

- розробка відповідного законодавства;
- формування підходів до залучення міжнародних джерел фінансових ресурсів, організацій, які займаються розвитком імпакт-інвестування;
- проведення зеленої таксономії;
- розробка критеріїв оцінювання еколого-соціальних ефектів;
- популяризація даного виду інвестування серед приватних інвесторів як напрямку бізнесу;
- залучення міжнародних експертів до розробки законодавчої бази та формування інституційного простору для розвитку;
- удосконалення функціонування інфраструктури імпакт-інвестування;
- формування пріоритетних проєктів, які можуть бути реалізовані через використання механізму імпакт-інвестування;
- проведення просвітньої діяльності серед підприємців;
- проведення дослідження щодо розвитку цього виду інвестування в Україні, розробка підходів до акумуляції аналітичної інформації, досвіду реалізації проєктів і т. ін. [2, с. 10-11; 36, с. 80; 49, с. 96; 53, с. 751; 43; 37, с. 74; 56].

Забезпечення використання саме системного підходу до розгляду імпакт-інвестування в Україні, пошуку напрямів активізації використання цього фінансового інструмента дасть змогу збільшити обсяги фінансових ресурсів, які будуть спрямовані для реалізації проєктів, спрямованих на досягнення цілей сталого розвитку.

Висновки та пропозиції. Отже, у статті розглянуто теоретичні положення розвитку імпакт-інвестування в Україні. Для цього було досліджено сутність цього виду інвестування. З урахуванням цього також обґрунтовано особливості його здійснення, що дало можливість у подальшому конкретизувати основні бар'єри розвитку імпакт-інвестування.

З метою кращого розуміння особливостей активізації використання ім-пакт-інвестування, враховуючи важливу його роль у забезпеченні сталого розвитку країни, у статті визначено та систематизовано заходи стимулювання такого розвитку. Це здійснено через їх розподіл за наступними критеріями: за масштабністю впровадження (макрозаходи; мікрозаходи), за сферами їх реалізації (організаційні, економічні, екологічні, соціальні та фінансові). Конкретизація напрямків стимулювання впровадження моделі сталого розвитку дозволить, як було встановлено, формувати привабливі умови і для поступової активізації діяльності економічних суб'єктів у напрямку використання механізмів ім-пакт-інвестування.

У статті обґрунтовано сутність та структуру інтеграційно-адаптаційної моделі розвитку системи ім-пакт-інвестування, запропоновано таку модель розглядати як схему, систему заходів, дій та концепцій, використання яких дозволяє створити умови для ефективного формування цілісної сукупності економічних суб'єктів та відносин між ними в процесі розробки, фінансування різних проєктів з метою отримання економічних, соціальних та екологічних ефектів від їх впровадження, включаючи позитивний фінансовий результат від залучених для цього інвестицій, що здійснюється для сприяння впровадженню моделі сталого розвитку суспільства. Відповідно в рамках такої моделі описано зміст інтеграційної та адаптаційної складових та визначено базові компоненти, які формують основу такої моделі: поведінкова, економічна та соціальна, конкретизовано їх сутність та роль у розбудові системи ім-пакт-інвестування в Україні.

Результати аналізу теоретичних та прикладних положень розвитку ім-пакт-інвестування в Україні дозволили визначити пріоритетні напрямки стимулювання такого розвитку. Також встановлено, що даний вид інвестування проєктів соціального та екологічного спрямування може відіграти одну з ключових ролей у післявоєнній відбудові України.

Список використаних джерел

1. Андрос С. В. Стратегії відповідального інвестування: теоретичний аспект [Електронний ресурс] / С. В. Андрос, Т. В. Романюк // Економічні проблеми сталого розвитку : матеріали доповідей Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 20-річчю наукової діяльності ф-ту економіки та менеджменту СумДУ, м. Суми, 3-5 квітня 2012 р. – Суми : СумДУ, 2012. – Т. 3. – С. 15-16. – Режим доступу: <https://core.ac.uk/download/pdf/14057248.pdf>.
2. Артеменко А. Ризик, аналіз, перспективи ім-пакт-інвестування в постконфліктне відновлення економіки України [Електронний ресурс] / А. Артеменко, О. Пластун, Д. Михайлов // Соціально-економічні відносини в цифровому суспільстві. – 2022. – № 2(44). – С. 5-13. – Режим доступу: <https://ser.net.ua/index.php/SER/article/view/448>.
3. Васильчук І. П. Теоретико-методологічні засади й еволюція концепції соціально відповідального інвестування / І. П. Васильчук // Бізнес Інформ. – 2015. – № 1. – С. 21-28.
4. Вдовенко Н. М. Фінансові інструменти сталого розвитку підприємств аграрного бізнесу в аспекті економічної безпеки держави й впливу тіншової і поведінкової економіки [Електронний ресурс] / Н. М. Вдовенко, Ю. А. Перегуда // Наукові записки Львівського університету бізнесу і права. – 2023. – № 38. – С. 504-510. – Режим доступу: <https://nzlubp.org.ua/index.php/journal/article/view/1107>.

5. Вовк В. Формування державної фінансової політики як детермінанти сталого розвитку в умовах впливу глобалізаційних процесів [Електронний ресурс] / В. Вовк // Проблеми і перспективи економіки та управління. – 2020. – № 2 (22). – С. 168-177. – Режим доступу: <http://ppeu.stu.cn.ua/article/view/219437/219198>.
6. Воронцова А. С. Структурно-функціональний підхід до ідентифікації відповідального інвестування [Електронний ресурс] / А. С. Воронцова, Ю. В. Єльнікова, А. Г. Рудиченко // Вісник Сумського державного університету. Серія Економіка. – 2021. – № 1. – С. 36-42. – Режим доступу: https://visnyk.fem.sumdu.edu.ua/issues/1_2021/5.pdf.
7. Галько Л. Р. Напрями забезпечення сталого розвитку інноваційно-орієнтованих підприємств [Електронний ресурс] / Л. Р. Галько // Ефективна економіка. – 2014. – № 8. – Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=3256>.
8. Глухова В. І. Екологічні фінанси України в умовах сталого розвитку [Електронний ресурс] / В. І. Глухова, Х. В. Кравченко // Ефективна економіка. – 2022. – № 5. – Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=10276>.
9. Гошовська В. В. Імпакт-інвестування транспортної інфраструктури та транспортних підприємств [Електронний ресурс] / В. В. Гошовська, Т. Г. Турпак, С. А. Наконечна // Інвестиції: практика та досвід. – 2023. – № 7. – С. 32-37. – Режим доступу: <https://nauka.com.ua/index.php/investplan/article/view/1321/1331>.
10. Дем'янюк А. В. Сучасні підходи до забезпечення сталого розвитку територій в Україні [Електронний ресурс] / А. В. Дем'янюк // Гроші, фінанси і кредит. – 2017. – Вип. 16. – С. 1083-1087. – Режим доступу: https://economyandsociety.in.ua/journals/13_ukr/181.pdf.
11. Державна політика сталого розвитку в умовах європейської інтеграції України [Електронний ресурс] / уклад.: Батир Ю. Г., Лопатченко І. М., Помаза-Пономаренко А. Л., Хмиров І. М., Хмирова А. О. – Харків : НУЦЗУ, 2021. – 226 с. – Режим доступу: <http://reposit.sc.nuczu.edu.ua/bitstream/123456789/12702/1/Pomaza-PonomarenkoBatyrLopatchenkoKhmyrovKhmyrova.pdf>.
12. Діяльність банків у забезпеченні сталого розвитку фінансового ринку України [Електронний ресурс]: монографія / за ред. В. В. Коваленко. – Одеса : Видавництво «Атлант», 2014. – 358 с. – Режим доступу: <http://surl.li/suejt>.
13. Дубина М. Інституційні трансформації фінансової системи України в умовах розвитку цифрової економіки [Електронний ресурс] / М. Дубина, О. Попело, О. Тарасенко // Проблеми і перспективи економіки та управління. – 2021. – № 1 (25). – С. 91-110. – Режим доступу: <http://ppeu.stu.cn.ua/article/view/236040>.
14. Дубина М. Організаційно-економічний механізм розвитку сфери охорони здоров'я: сутність, морфологія та специфічні особливості функціонування / М. Дубина, Д. Сердюк // Науковий вісник Полісся. – 2023. – № 1(26). – С. 238–254. DOI: [https://doi.org/10.25140/2410-9576-2023-1\(26\)-238-254](https://doi.org/10.25140/2410-9576-2023-1(26)-238-254).
15. Дубина М. В. Роль кредитної системи у забезпеченні фінансової безпеки держави / М. В. Дубина // Стратегія та механізми забезпечення фінансово-економічної безпеки : колективна монографія / за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. В. П. Ільчука. – Чернігів : ЧНТУ, 2017. – С. 39-59.
16. Захарова Н. Ю. Пріоритетні напрями сталого розвитку економіки України [Електронний ресурс] / Н. Ю. Захарова, О. А. Пересипкін // Сталий розвиток країни в рамках Європейської інтеграції : Всеукраїнська науково-практична конференція здобувачів вищої освіти і молодих вчених (12 листопада 2020 року). – Житомир : Житомирська політехніка, 2020. – С. 184-185. – Режим доступу: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/12/184-1.pdf>.
17. Зелені інвестиції та фінанси. – Режим доступу: <https://www.eu4environment.org/uk/areas-of-work/green-investment-and-finance/>.
18. Іванова Н. Імпакт-інвестування як сучасний концепт сталого розвитку логістичних систем / Н. Іванова // Проблеми і перспективи економіки та управління. – 2023. – № 1(33). – С. 226–237. DOI: [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2023-1\(33\)-226-237](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2023-1(33)-226-237).
19. Іванова Н. Роль соціального підприємництва в умовах сьогодення України / Н. Іванова, К. Коваль, В. Коваль // Проблеми і перспективи економіки та управління. – 2022. – № 3(31). – С. 224-234. – Режим доступу: <http://ppeu.stu.cn.ua/article/view/276689>.
20. Іванова Т. В. Механізм соціально-відповідального інвестування на підприємствах [Електронний ресурс] / Т. В. Іванова // Економічний вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут». – 2021. – № 19. – С. 160-163. – Режим доступу: <https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/edd5698d-1c15-4bf7-8ac2-e257fd4d6ce9/content>.

21. Ковалівська С. В. Багаторівневий моніторинг та оцінка досягнення цілей сталого розвитку як складова механізму публічного управління на основі сучасних інформаційних технологій [Електронний ресурс] / Ковалівська С. В. // Держава та регіони. – 2019. – Вип. 4. – С. 115-122. – Режим доступу: https://www.researchgate.net/publication/339639147_Bagatorivneviy_monitoring_ta_ocinka_dosagnenna_cilej_stalogo_rozvitku_ak_skladova_mehanizmu_publicnogo_upravlinna_na_osnovi_sucasnih_informacijnih_tehnologij Multilevel monitoring and evaluation of th.

22. Козак К. Б. Адаптивні механізми управління в системі сталого економічного розвитку агропромислового виробництва [Електронний ресурс]: автореф. дис. ... д-ра екон. наук : спец. 08.00.03 "Економіка та управління національним господарством" : захищена 25.03.21 / К. Б. Козак; Сум. нац. аграр. ун-т, [Одес. нац. акад. харч. технологій]. – Суми, 2021. – 36 с. – Режим доступу: https://science.snau.edu.ua/wp-content/uploads/2021/03/aref_Kozak.pdf.

23. Козлов Д. В. Обґрунтування економічного інструментарію сталого розвитку підприємства машинобудівної галузі [Електронний ресурс] : дис. ... канд. екон. наук : 08.00.04 / Д. В. Козлов; Сумський державний університет. – Суми, 2021. – 231 с. – Режим доступу: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/86199/3/avtoref_Kozlov.pdf.

24. Кореновський О. В. Концепція сталого розвитку і фінансова політика [Електронний ресурс] / О. В. Кореновський // Науковий вісник НЛТУ України. – 2011. – Вип. 21. – С. 225-228. – Режим доступу: https://nv.nltu.edu.ua/Archive/2011/21_13/225_Kor.pdf.

25. Лисянська О. О. Адаптивна модель механізму планування прибутку банку [Електронний ресурс] / О. О. Лисянська // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України : збірник тез доповідей XV Всеукраїнської науково-практичної конференції (8-9 листопада 2012 р.). – Суми : УАБС НБУ, 2012. – С. 125-126. – Режим доступу: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/59128/6/Lysianska_Advptyvna_model.pdf.

26. Ломачинська І. А. Концептуальні підходи до визначення сутності імпаکت-інвестицій / І. А. Ломачинська // Бізнес Інформ. – 2020. – № 2. – С. 16–22. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-2-16-22>.

27. Марухленко О. В. Impact investing як інструмент розвитку соціального потенціалу / О. В. Марухленко // Інвестиції: практика та досвід. – 2019. – № 8. – С. 116–119. DOI: [10.32702/2306-6814.2019.8.116](https://doi.org/10.32702/2306-6814.2019.8.116).

28. На порталі Дія.Бізнес з'явилась платформа для залучення імпаکت-інвестування [Електронний ресурс] / Міністерство цифрової трансформації України. – Режим доступу: <https://thedigital.gov.ua/news/na-portali-diyabiznes-zyavilas-platforma-dlya-zaluchennya-impakt-investuvannya>.

29. Національний банк презентував Політику щодо розвитку сталого фінансування на період до 2025 року [Електронний ресурс] / Національний банк України. – 2021. – Режим доступу: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/natsionalniy-bank-prezentuvav-politiku-schodo-rozvitku-stalogo-finansuvannya-na-period-do-2025-roku>.

30. Перегуда Ю. А. Вплив тіньової і поведінкової економіки на адаптацію фінансових інструментів сталого розвитку та фінансової безпеки держави / Ю. А. Перегуда, Н. М. Вдовенко // Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. – 2024. – Вип. 40. – С. 273-279. – Режим доступу: <https://nzlubp.org.ua/index.php/journal/article/view/1108>.

31. Попело О. В. Трансформація фінансової системи України в контексті сталого розвитку [Електронний ресурс] / О. В. Попело, О. І. Гонга // Бізнес Інформ. – 2023. – № 12. – С. 294–299. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2023-12-294-299>.

32. Приказюк Н. В. Впровадження принципів ESG небанківськими фінансовими інститутами: тенденції та перспективи [Електронний ресурс] / Н. В. Приказюк // Економіка та суспільство. – 2024. – Вип. 61. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-61-39>.

33. Приказюк Н. В. Оцінка фінансової стабільності банківської системи України на основі комплексного індикатора та таксономічного показника із врахуванням FSI [Електронний ресурс] / Н. В. Приказюк, А. М. Погибіль // Вісник КНУ імені Тараса Шевченка. Серія «Економіка». – 2022. – № 2(219). – С. 25-33. DOI: <https://doi.org/10.17721/1728-2667.2022/219-2/4>.

34. Прутська О. Сучасна політика НБУ щодо розвитку сталого фінансування / О. Прутська // Економіка та суспільство. – 2021. – № 34. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-34-14>.

35. Рубан Л. І. Адаптаційна модель «блакитно-зеленої» інфраструктури міста / Л. І. Рубан // Сучасні проблеми архітектури та містобудування : наук.-техн. зб. – 2018. – Вип. 52. – С. 230-237.
36. Сич О. Імпакт-інвестиції для повоєнної ревіталізації міст України [Електронний ресурс] / Сич О., І. Пасінович, І. Мишишин // Галицький економічний вісник. – 2023. – Том 81, № 2. – С. 71-82. – Режим доступу: https://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/41220/2/GEJ_2023v81n2_Sych_O-Impact_investment_for_the_postwar_71-82.pdf.
37. Скоробогатова Н. Є. Імпакт-інвестування: світовий досвід та перспективи застосування в Україні [Електронний ресурс] / Н. Є. Скоробогатова, О. С. Дорошенко // Економічний вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут». – 2022. – № 23. – С. 68-76. – Режим доступу: <https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/38954225-29ff-4041-9573-458db65c35a9/content>.
38. Сталий розвиток місцевих громад в умовах децентралізації [Електронний ресурс] : монографія / Г. В. Ортіна, О. Г. Сокіл, Ю. О. Прус, І. В. Застрожнікова, Л. М. Єфіменко. – Мелітополь : ФОП Однорог Т.В., 2019. – 171 с. – Режим доступу: <http://elar.tsatu.edu.ua/bitstream/123456789/8074/1/%D0%BC%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D0%B8%D1%8F.pdf>.
39. Степаненко С. В. Фінансова складова інституційного забезпечення сталого розвитку аграрного сектору: вітчизняна та європейська практика [Електронний ресурс] / С. В. Степаненко // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. – 2022. – № 43. – С. 133-139. – Режим доступу: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/43_2022ua/25.pdf.
40. Степаненко Т. О. Теоретичні та методичні засади сталого розвитку підприємства [Електронний ресурс] / Т. О. Степаненко // Вчені записки ТНУ ім. В. І. Вернадського. Серія економіка і управління. – 2020. – № 6. – С. 136-141. – Режим доступу: https://www.econ.vernadskyjournals.in.ua/journals/2020/31_70_6/25.pdf.
41. Тарасова О. Особливості сталого інвестування в розвиток екологоорієнтованої економіки / О. Тарасова // Вісник Хмельницького національного університету. Серія «Економічні науки». – 2022. – № 6. – Т. 2. – С. 168–177. DOI: [https://doi.org/10.31891/2307-5740-2022-312-6\(2\)-29](https://doi.org/10.31891/2307-5740-2022-312-6(2)-29).
42. Тищенко В. В. Впровадження імпакт-інвестування в Україні [Електронний ресурс] / В. В. Тищенко // Економіка і суспільство. – 2018. – Вип. 16. – С. 513-520. – Режим доступу: https://economyandsociety.in.ua/journals/16_ukr/78.pdf.
43. Тотєва Е. Зелена таксономія в Україні [Електронний ресурс] / Е. Тотєва. – Київ, 2022. – 116 с. – Режим доступу: <https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/2022-08/UNDP-UA-green-taxonomy-report-UKR.pdf>.
44. Тульчинська С. Роль імпакт-інвестування у забезпеченні сталого розвитку [Електронний ресурс] / С. Тульчинська, А. Волок // Проблеми і перспективи економіки та управління. – 2023. – № 4(36). – С. 238-248. – Режим доступу: <http://ppeu.stu.cn.ua/article/view/299255/291763>.
45. Тульчинська С. Сутність імпакт-інвестування та особливості його здійснення / С. Тульчинська, Д. Решетилів // Науковий вісник Полісся. – 2023. – № 2(27). – С. 249–260. DOI: [https://doi.org/10.25140/2410-9576-2023-2\(27\)-249-260](https://doi.org/10.25140/2410-9576-2023-2(27)-249-260).
46. Філяк М. С. Система показників у механізмі регулювання сталого розвитку території [Електронний ресурс] : автореф. дис. ... канд. екон. наук : спец. 08.00.03 – економіка та управління національним господарством / Філяк М. С. ; Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького. – Львів, 2016. – Режим доступу: https://lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/04/aref_filyak.pdf.
47. Фінансовий механізм забезпечення сталого розвитку соціально-економічних систем [Електронний ресурс] : монографія / за заг. ред. д-ра екон. наук Л. І. Антошкіної, д-ра екон. наук С. А. Навроцького. – Бердянськ : Видавець Ткачук О. В., 2016. – 283 с. – Режим доступу: https://lib.lntu.edu.ua/sites/default/files/2021-01/Monografiia_BUMIB_Fin_Mehanizm%20%281%29.pdf.
48. Холявко Н. І. Освітні детермінанти формування ментального простору трансформації структури національної економіки : монографія / Н. І. Холявко, С. В. Гонга, М. В. Дубина. – Чернівці : Видавець Бригинець О.В., 2019. – 344 с.

ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ: ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ

49. Чечетова Н. Ф. Імпакт-інвестування: особливості та перспективи розвитку [Електронний ресурс] / Н. Ф. Чечетова // Інтернет-конференції ХНУМГ ім. О. М. Бекетова. – 2018. – С. 94-96. – Режим доступу: https://eprints.kname.edu.ua/50075/1/ilovepdf_com-95-97.pdf.

50. Чому важливі Сталі фінанси у Європейській зеленій угоді? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/2022-08/5%20FINAL_Tree_Sustainable_finance_strategy_297x210mm_4%2B4_web_180822.pdf.

51. Чуріканова О. Ю. Управління економічним розвитком та формування регіональної політики [Електронний ресурс] : автореф. дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.05 – розвиток продуктивних сил і регіональна економіка / О. Ю. Чуріканова ; Класичний приватний університет. – Київ, 2021. – 42 с. – Режим доступу: <https://tnu.edu.ua/sites/default/files/normativbasa/arefchurikanova.pdf>.

52. Шаталова В. Є. Вплив імпакт-інвестицій на розвиток економіки [Електронний ресурс] / В. Є. Шаталова, О. М. Шуплат / Цифрова економіка : зб. матеріалів II Нац. наук.-метод. конф. (17–18 жовт. 2019 р., м. Київ). – Київ : КНЕУ, 2019. – С. 750–752. – Режим доступу: <https://ir.kneu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/6c5680a9-2be0-4106-a985-85c32eee2bc5/content>.

53. Шаталова В. Є. Вплив імпакт-інвестицій на розвиток економіки. Цифрова економіка [Електронний ресурс] / В. Є. Шаталова, О. М. Шуплат // Збірник матеріалів II Національної наук.-метод. конф. (17–18 жовтня 2019 р. м. Київ). – Київ : КНЕУ, 2019. – С. 750-752. – Режим доступу: <https://ir.kneu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/6c5680a9-2be0-4106-a985-85c32eee2bc5/content>.

54. Шкарлет С. М. Організаційно-інфраструктурне забезпечення розвитку сільського господарства України / С. М. Шкарлет, М. В. Дубина, А. В. Тарасенко. – Чернігів : ЧНТУ, 2016. – 208 с.

55. Шпакова Г. «Зелені» фінанси як інструмент гарантування природо-техногенної та екологічної безпеки в контексті сталого розвитку територій / Г. Шпакова // Підприємництво та інновації. – 2019. – № 9. – С. 112-116. DOI: <https://doi.org/10.37320/2415-3583/9.18>.

56. Asuamah Samuel. Investing with Purpose: Unveiling the Potential of Impact Investing in Developing Nations [Electronic resource] / Asuamah Samuel, Samuel Asuamah Yeboah. – 2023. – Accessed mode: https://www.researchgate.net/publication/372364538_Investing_with_Purpose_Unveiling_the_Potential_of_Impact_Investing_in_Developing_Nations.

57. El Amri A. Sustainable Finance at the time of Institutions: Performativity through the lens of Responsible Management in Morocco / A. El Amri, R. Boutti, F. Rodhain // Financial Markets, Institutions and Risks. – 2020. – Volume 4, Issue 2. – Pp. 52-64. DOI: [https://doi.org/10.21272/fmir.4\(2\).52-64.2020](https://doi.org/10.21272/fmir.4(2).52-64.2020).

58. Features of the Formation and Transformation of Household Credit Behavior Under Macroeconomic Instability [Electronic resource] / M. Dubyna, V. Unynets-Khodakivska, O. Panchenko, O. Bazilinska, V. Matskiv, O. Lobko // International Journal of Sustainable Development and Planning. – 2022. – Vol. 17, No. 7. – Pp. 2075-2087. DOI: <https://doi.org/10.18280/ijstdp.17070>.

59. Innovative Instruments of Monetary and Fiscal Policy / B. Danylyshyn, M. Dubyna, M. Zabashtanskyi, N. Ostrovska, K. Blishchuk, I. Kozak // Universal Journal of Accounting and Finance. – 2021. – Vol. 9(6). – Pp. 1213-1221.

60. International Scientific Conference Characteristics and trends of socioeconomic development at the macro- and micro-levels: Conference Proceedings (May 5-6, 2023. Kielce, Poland) [Electronic resource]. – Riga, Latvia : “Baltija Publishing”, 2023. – 112 p. – Accessed mode: <http://baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/book/333/9198/19190-1>.

61. Methodical approaches to state policy forecasting of sustainable development of Ukraine's regions [Electronic resource] / A. Pomaza-Ponomarenko, O. Nazarov, M. Udyanskyi, S. Moroz, I. Khmyrov, O. Akhmedova // Financial and Credit Activities: Problems of Theory and Practice. – 2021. – № 1(36). – Pp. 171-178. – Accessed mode: <https://fkd.net.ua/index.php/fkd/article/view/3045/3135>.

62. Mitchell T. Understanding the World of Impact Investing [Electronic resource] / Tom Mitchell // TRUSTS & ESTATES. – September 2016. – Accessed mode: <https://www.cambridgeassociates.com/wp-content/uploads/2016/10/Understanding-The-World-of-Impact-Investing.pdf>.

63. Systemic Approach to Assessing Sustainable Development of the Regions / O. Popelo, S. Tulchynska, Y. Kharchenko, B. Dergaliuk, S. Khanin, T. Tkachenko // Journal of Environmental Management and Tourism. – 2021. – Volume XII, Summer. – № 3(51). – Pp. 742-753. DOI: [https://doi.org/10.14505/jemt.12.3\(51\).13](https://doi.org/10.14505/jemt.12.3(51).13).

64. The Impact of Digitalization on the Sustainable Development of Ukraine COVID-19 and War Challenges for Higher Education [Electronic resource] / V. Marhasova, N. Kholiavko, O. Popelo, D. Krylov, A. Zhavoronok, O. Biliaze // *Revista de la Universidad del Zulia*. – 2023. – Vol. 14, № 40. – Pp. 422-439. – Accessed mode: <https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=9004082>.

65. Yaşar Burze. Impact investing: A review of the current state and opportunities for development [Electronic resource] / Yaşar Burze // *Istanbul Business Research (IBR)*. – 2021. – Vol. 50, Iss. 1. – Pp. 177-196. – Accessed mode: https://www.researchgate.net/publication/353192493_Impact_investing_A_review_of_the_current_state_and_opportunities_for_development.

References

1. Andros, S.V., Romanok, T.V. (2012). Stratehii vidpovidalnoho investuvannia: teoretychnyi aspekt [Strategies of responsible investment: theoretical aspect]. Proceeding from *Ekonomichni problemy staloho rozvytku: Mizhnarodna naukovo-praktychna konferentsiia – Economic problems of sustainable development: International scientific and practical conference* (pp. 15-16, vol. 3). SumDU. <https://core.ac.uk/download/pdf/14057248.pdf>.

2. Artemenko, A., Plastun, O., Mykhailov, D. (2022). Ryzkyk, analiz, perspektyvy impakt-investuvannia v postkonfliktne vidno-vlennia ekonomiky Ukrainy [Risk, analysis, perspectives of impact investing in the post-conflict recovery of the economy of Ukraine]. *Sotsialno-ekonomichni vidnosyny v tsyfrovomu suspilstvi – Socio-economic relations in the digital society*, (2(44)), 5-13. <https://ser.net.ua/index.php/SER/article/view/448>.

3. Vasylichuk, I.P. (2015). Teoretyko-metodolohichni zasady y evoliutsiia kontseptsii sotsialno vidpo-vidalnoho investuvannia [Theoretical and methodological principles and evolution of the concept of socially responsible investing]. *Biznes Inform – Business Inform*, (1), 21-28.

4. Vdovenko, N.M., Perehuda, Yu.A. (2023). Finansovi instrumenty staloho rozvytku pidpriemstv ahrarnoho biznesu v aspekti ekonomichnoi bezpeky derzhavy y vplyvu tinovoi i povedinkovoi ekonomiky [Financial instruments for the sustainable development of agrarian business enterprises in the aspect of economic security of the state and the influence of the shadow and behavioral economy]. *Naukovi zapysky Lvivskoho universytetu biznesu i prava – Scientific notes of the Lviv University of Business and Law*, (38), 504-510. <https://nzlubp.org.ua/index.php/journal/article/view/1107>.

5. Vovk, V. (2020). Formuvannia derzhavnoi finansovoi polityky yak determinanty staloho rozvytku v umovakh vplyvu hlobalizatsiinykh protsesiv [Formation of state financial policy as determinants of sustainable development under the influence of globalization processes]. *Problemy i perspektivy ekonomiky ta upravlinnia – Problems and prospects of economics and management*, (2(22)), 168-177. <http://ppeu.stu.cn.ua/article/view/219437/219198>.

6. Vorontsova, A.C., Yelnikova, Yu.V., Rudychenko, A.H. (2021). Strukturno-funktsionalnyi pidkhid do identyfikatsii vidpovidalnoho investuvannia [Structural and functional approach to identification of responsible investment]. *Visnyk Sumskoho derzhavnoho universytetu. Serii Ekonomika – Bulletin of Sumy State University. Economy series*, (1), 36-42. https://visnyk.fem.sumdu.edu.ua/issues/1_2021/5.pdf.

7. Halko, L.R. (2014). Napriamy zabezpechennia staloho rozvytku innovatsiino-oriento-vanykh pidpryemstv [Direction of sustainable development of innovation-oriented enterprises]. *Efektivna ekonomika – Effective economy*, (8). <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3256>.

8. Hlukhova, V.I., Kravchenko, Kh.V. (2022). Ekolohichni finansy Ukrainy v umovakh staloho rozvytku [Ecological finances of Ukraine in conditions of sustainable development]. *Efektivna ekonomika – Effective economy*, (5). <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=10276>.

9. Hoshovska, V.V., Turpak, T.H., Nakonechna, S.A. (2023). Impakt-investuvannia transportnoi infrastruktury ta transportnykh pidpriemstv [Impact investing in transport infrastructure and transport enterprises]. *Investytsii: praktyka ta dosvid – Investments: practice and experience*, (7), 32-37. <https://nayka.com.ua/index.php/investplan/article/view/1321/1331>.

10. Demianiuk, A.V. (2017). Suchasni pidkhody do zabezpechennia staloho rozvytku terytorii v Ukraini [Modern approaches to ensuring sustainable development of territories in Ukraine]. *Hroshi, finansy i kredyt – Money, finance and credit*, 16, 1083-1087. https://economyandsociety.in.ua/journals/13_ukr/181.pdf.

11. Batyr, Yu.H., Lopatchenko, I.M., Pomaza-Ponomarenko, A.L., Khmyrov, I.M., Khmyrova, A.O. (Eds.). (2021). *Derzhavna polityka staloho rozvytku v umovakh yevropeiskoi intehratsii Ukrainy [State policy of sustainable development in the conditions of the European integration of Ukraine]*. NUTsZU. <http://repositsc.nuczu.edu.ua/bitstream/123456789/12702/1/Pomaza-PonomarenkoBatyrLopatchenkoKhmyrovKhmyrova.pdf>.

12. Kovalenko, V.V. (Ed.). (2014). *Diiialnist bankiv u zabezpechennia staloho rozvytku finansovoho rynku Ukrainy [Activities of banks in ensuring the sustainable development of the financial market of Ukraine]*. Vydavnytstvo «Atlant». <http://surl.li/suejt>.

13. Dubyna, M., Popelo, O., Tarasenko, O. (2021). Instytutsiini transformatsii finansovoi systemy Ukrainy v umovakh rozvytku tsyfrovoy ekonomiky [Institutional transformations of the financial system of Ukraine in the context of the development of the digital economy]. *Problemy i perspektyvy ekonomiky ta upravlinnia – Problems and prospects of economics and management*, (1(25)), 91-110. <http://ppeu.stu.cn.ua/article/view/236040>.

14. Dubyna, M., Serdiuk, D. (2023). Orhanizatsiino-ekonomichniy mekhanizm rozvytku sfery okhorony zdorovia: sutnist, morfolohiia ta spetsyfichni osoblyvosti funktsionuvannia [Organizational and economic mechanism of the development of the sphere of health care: essence, morphology and specific features of functioning]. *Naukovyi visnyk Polissia – Scientific Bulletin Polissya*, (1(26)), 238–254. [https://doi.org/10.25140/2410-9576-2023-1\(26\)-238-254](https://doi.org/10.25140/2410-9576-2023-1(26)-238-254).

15. Dubyna, M.V. (2017). Rol kredytnoi systemy u zabezpechenni finansovoi bezpeky derzhavy [The role of the credit system in ensuring the financial security of the state]. In V. P. Ilchuk (Ed.), *Stratehiia ta mekhanizmy zabezpechennia finansovo-ekonomichnoi bezpeky – Strategy and mechanisms for ensuring financial and economic security* (pp. 39-59). ChNTU.

16. Zakharova, N.Yu., Peresyphkin, O.A. (2020). Priorytetni napriamy staloho rozvytku ekonomiky Ukrainy [Priority areas of sustainable development of the economy of Ukraine]. Proceeding from *Stalyi rozvytok krainy v ramkakh Yevropeiskoi intehratsii: Vseukrainska naukovo-praktychna konferentsiia здobuvachiv vyshchoi osvity i molodykh vchenykh – Sustainable development of the country within the framework of European integration: All-Ukrainian Scientific and Practical Conference of Graduates of education and young scientists* (pp. 184-185). Zhytomyrska politekhnika. <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/12/184-1.pdf>.

17. Zeleni investytsii ta finansy [Green investments and finance]. (n.d.). <https://www.eu4environment.org/uk/areas-of-work/green-investment-and-finance/>.

18. Ivanova, N. (2023). Impakt-investuvannia yak suchasnyi kontsept staloho rozvytku lohistychnykh system [Impact investing as a modern concept of sustainable development of logistics systems]. *Problemy i perspektyvy ekonomiky ta upravlinnia – Problems and prospects of economics and management*, (1(33)), 226–237. DOI: [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2023-1\(33\)-226-237](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2023-1(33)-226-237).

19. Ivanova, N., Koval, K., Koval, V. (2022). Rol sotsialnoho pidpriemnytstva v umovakh sohodennia Ukrainy [The role of social entrepreneurship in the conditions of today's Ukraine]. *Problemy i perspektyvy ekonomiky ta upravlinnia – Problems and prospects of economics and management*, (3(31)), 224-234. <http://ppeu.stu.cn.ua/article/view/276689>.

20. Ivanova, T.V. (2021). Mekhanizm sotsialno-vidpovidalnoho investuvannia na pidpriemstvakh [The mechanism of socially responsible investment in enterprises]. *Ekonomichnyi visnyk Natsionalnoho tekhnichnoho universytetu Ukrainy «Kyivskiy politekhnichnyi instytut» – Economic Bulletin of the National Technical University of Ukraine "Kyiv Polytechnic Institute"*, (19), 160-163. <https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/edd5698d-1c15-4bf7-8ac2-e257fd4d6ce9/content>.

21. Kovalivska, S.V. (2019). Bahatorivnevyi monitorynh ta otsinka dosiahnennia tsilei staloho rozvytku yak skladova mekhanizmu publichnoho upravlinnia na osnovi suchasnykh informatsiynykh tekhnolohii [Multilevel monitoring and assessment of the achievement of sustainable development goals as a component of the mechanism of public management based on modern information technologies]. *Derzhava ta rehiony – State and regions*, 4, 115-122. https://www.researchgate.net/publication/339639147_Bagatorivnevij_monitoring_ta_ocinka_dosagnenna_cilej_stalogo_rozvitku_ak_skladova_mekhanizmu_publicnogo_upravlinna_na_osnovi_suchasnih_informacijnih_tehnologij_Multilevel_monitoring_and_evaluation_of_th.

22. Kozak, K. (2021). *Adaptyvni mekhanizmy upravlinnia v systemi staloho ekonomichnoho rozvytku ahropromyslovoho vyrobnytstva [Adaptive management mechanisms in the system of sustainable economic development of agro-industrial production]* [abstract of the dissertation of Dr. Econ. of science]. Sumy natsional ahrarian university. https://science.snau.edu.ua/wp-content/uploads/2021/03/aref_Kozak.pdf.

23. Kozlov, D.V. (2021). *Obgruntuvannya ekonomichnoho instrumentarii staloho rozvytku pidpriemstva mashynobudivnoi haluzi [Justification of the economic toolkit of sustainable development of enterprises in the machine-building industry]* [dissertation of PhD Economics]. Sumy natsional ahrarian university. https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/86199/3/avtoref_Kozlov.pdf.

24. Korenovskiy, O.V. (2011). *Kontsepsiia staloho rozvytku i finansova polityka [Concept of sustainable development and financial policy]*. *Naukovyi visnyk NLTU Ukrainy – Scientific Bulletin of National Technical University of Ukraine*, 21, 225-228. https://nv.nltu.edu.ua/Archive/2011/21_13/225_Kor.pdf.

25. Lysianska, O.O. (2012). *Adaptyvna model mekhanizmu planuvannya prybutku banku [Adaptive model of the bank's profit planning mechanism]*. *Proceeding from Problemy i perspektyvy rozvytku bankivskoi systemy Ukrainy: XV Vseukrainska naukovo-praktychna konferentsiia – Problems and prospects for the development of the banking system of Ukraine: XV All-Ukrainian Scientific and Practical Conference* (pp. 125-126). UABS NBU. https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/59128/6/Lysianska_Adaptyvna_model.pdf.

26. Lomachynska, I.A. (2020). *Kontseptualni pidkhody do vyznachennia sutnosti impakt-investytsii [Conceptual approaches to determining the essence of impact investments]*. *Biznes Inform – Business Inform*, (2), 16–22. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-2-16-22>.

27. Marukhlenko, O.V. (2019). *Impact investing yak instrument rozvytku sotsialnoho potentsialu [Impact investing as a tool for social potential development]*. *Investytsii: praktyka ta dosvid – Investments: practice and experience*, (8), 116–119. DOI: 10.32702/2306-6814.2019.8.116.

28. Ministerstvo tsyfrovoyi transformatsii Ukrainy [Ministry of Digital Transformation of Ukraine]. (n.d.). *Na portali Diia.Biznes zivylas platforma dlia zaluchennia impakt-investuvannya – A platform for attracting impact investing*. <https://thedigital.gov.ua/news/na-portali-diyabiznes-zyavilas-platforma-dlya-zaluchennya-impakt-investuvannya>.

29. Natsionalnyi bank Ukrainy [National Bank of Ukraine]. (2021). *Natsionalnyi bank prezentuvav Polityku shchodo rozvytku staloho finansuvannya na period do 2025 roku [The National Bank presented the Policy on the development of sustainable financing for the period until 2025]*. <https://bank.gov.ua/ua/news/all/natsionalniy-bank-prezentuvav-politiku-schodo-rozvitku-stalogo-finansuvannya-na-period-do-2025-roku>.

30. Perehuda, Yu.A., Vdovenko, N.M. (2024). *Vplyv tinovoi i povedinkovoi ekonomiky na adaptatsiiu finansovykh instrumentiv staloho rozvytku ta finansovoi bezpeky derzhavy [The influence of the shadow and behavioral economy on the adaptation of financial instruments of sustainable development and financial security of the state]*. *Naukovi zapysky Lvivskoho universytetu biznesu ta prava – Scientific notes of the Lviv University of Business and Law*, 40, 273-279. <https://nzlubp.org.ua/index.php/journal/article/view/1108>.

31. Popelo, O.V., Honta, O.I. (2023). *Transformatsiia finansovoi systemy Ukrainy v konteksti staloho rozvytku [Transformation of the financial system of Ukraine in the context of sustainable development]*. *Biznes Inform – Business Inform*, (12), 294–299. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2023-12-294-299>.

32. Prykaziuk, N.V. (2024). *Vprovadzhennia pryntsyviv ESG nebankivskymy finansovymy instytu-tamy: tendentsii ta perspektyvy [Implementation of ESG principles by non-banking financial institutions: trends and prospects]*. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and society*, 61. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-61-39>.

33. Prykaziuk, N.V., Pohybil, A.M. (2022). *Otsinka finansovoi stabilnosti bankivskoi systemy Ukrainy na osnovi kompleksnoho indykatora ta taksonomichnoho pokaznyka iz vrakhuvanniam FSI [Assessment of the financial stability of the banking system of Ukraine based on a complex indicator and a taxonomic indicator taking into account the FSI]*. *Visnyk KNU imeni Tarasa Shevchenka. Seriiia «Ekonomika» – Taras Shevchenko KNU Bulletin. "Economy" series*, (2(219)), 25-33. <https://doi.org/10.17721/1728-2667.2022/219-2/4>.

34. Prutska, O. (2021). Suchasna polityka NBU shchodo rozvytku staloho finansuvannia [Modern policy of the NBU regarding the development of sustainable financing]. *Ekonomika ta suspilstv – Economy and society*, (34). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-34-14>.

35. Ruban, L.I. (2018). Adaptatsiina model «blakytно-zelenoi» infrastruktury mista [Adaptation model of the "blue-green" infrastructure of the city]. *Suchasni problemy arkhitektury ta mistobuduvannia – Modern problems of architecture and urban planning*, 52, 230-237.

36. Sych, O., Pasinovykh, I., Myshchysyn, I. (2023). Impact-investytsii dlia povoiennoi revitalizatsii mist Ukrainy [Impact investments for the post-war revitalization of Ukrainian cities]. *Halytskyi ekonomichnyi visnyk – Halytskyi economic gazette*, 81(2), 71-82. https://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/41220/2/GEJ_2023v81n2_Sych_O-Impact_investment_for_the_postwar_71-82.pdf.

37. Skorobohatova, N.Ye., Doroshenko, O.S. (2022). Impact-investuvannia: svitovyi dosvid ta perspektyvy zastosuvannia v Ukraini [Impact-investing: world experience and prospects of application in Ukraine]. *Ekonomichnyi visnyk Natsionalnoho tekhnichnoho universytetu Ukrainy «Kyivskiy politekhnichnyi instytut» – Economic Bulletin of the National Technical University of Ukraine "Kyiv Polytechnic Institute"*, (23), 68-76. <https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/38954225-29ff-4041-9573-458db65c35a9/content>.

38. Ortina, H.V., Sokil, O.H., Prus, Yu.O., Zastrozhnikova, I.V., Yefimenko, L.M. (2019). *Stalyi rozvytok miststevykh hromad v umovakh detsentralizatsii [Sustainable development of local communities in conditions of decentralization]*. FOP Odnoroh T.V. <http://elar.tsatu.edu.ua/bitstream/123456789/8074/1/%D0%BC%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D0%B8%D1%8F.pdf>.

39. Stepanenko, S.V. (2022). Finansova skladova instytuttsiinoho zabezpechennia staloho rozvytku ahrarnoho sektoru: vitchyzniana ta yevropeiska praktyka [The financial component of institutional support for sustainable development of the agricultural sector: domestic and European practice]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Seriya: Mizhnarodni ekonomichni vidnosyny ta svitove hospodarstvo – Scientific Bulletin of the Uzhhorod National University. Series: International economic relations and the world economy*, (43), 133-139. http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/43_2022ua/25.pdf.

40. Stepanenko, T.O. (2020). Teoretychni ta metodychni zasady staloho rozvytku pidpriemstva [Theoretical and methodical principles of sustainable development of the enterprise]. *Vcheni zapysky TNU im. V. I. Vernadskoho. Seriya ekonomika i upravlinnia – Scientific notes of TNU named after V. I. Vernadskyi. Economy and management series*, (6), 136-141. https://www.econ.vernadskeyjournals.in.ua/journals/2020/31_70_6/25.pdf.

41. Tarasova, O. (2022). Osoblyvosti staloho investuvannia v rozvytok ekolohoorientovanoi ekonomiky [Peculiarities of sustainable investment in the development of ecologically oriented economy]. *Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu. Seriya «Ekonomichni nauky» – Bulletin of Khmelnytskyi National University. "Economic Sciences" series*, 2(6), 168–177. [https://doi.org/10.31891/2307-5740-2022-312-6\(2\)-29](https://doi.org/10.31891/2307-5740-2022-312-6(2)-29). 156.

42. Tyshchenko, V.V. (2018). Vprovadzhennia impact-investuvannia v Ukraini [Implementation of impact investing in Ukraine]. *Ekonomika i suspilstvo – Economy and society*, 16, 513-520. https://economyandsociety.in.ua/journals/16_ukr/78.pdf.

43. Totieva, E. (2022). *Zelena taksonomiia v Ukraini [Green taxonomy in Ukraine]*. <https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/2022-08/UNDP-UA-green-taxonomy-report-UKR.pdf>.

44. Tulchynska, S., Volok, A. (2023). Rol impact-investuvannia u zabezpechenni staloho rozvytku [The role of impact investing in ensuring sustainable development]. *Problemy i perspektyvy ekonomiky ta upravlinnia – Problems and prospects of economics and management*, (4(36)), 238-248. <http://ppeu.stu.cn.ua/article/view/299255/291763>.

45. Tulchynska, S., Reshetylov, D. (2023). Sutnist impact-investuvannia ta osoblyvosti yoho zdiisnennia [The essence of impact investing and the peculiarities of its implementation]. *Naukovyi visnyk Polissia – Scientific Bulletin Polissya*, (2(27)), 249–260. [https://doi.org/10.25140/2410-9576-2023-2\(27\)-249-260](https://doi.org/10.25140/2410-9576-2023-2(27)-249-260).

46. Filiak, M.S. (2016). *Systema pokaznykiv u mekhanizmi rehuliuвання staloho rozvytku terytorii [The system of indicators in the mechanism of regulating the sustainable development of the territory]* [abstract of the dissertation of Dr. Econ. of science]. Lvivskiy natsionalnyi universytet veterynarnoi medytsyny ta biotekhnolohii imeni S. Z. Hzhyskoho. https://lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/04/aref_filyak.pdf.

47. Antoshkina, L.I., Navrotskiy, S.A. (Eds.) (2016). *Finansovyi mekhanizm zabezpechennia staloho rozvytku sotsialnoekonomichnykh system [The financial mechanism for ensuring the sustainable development of socio-economic systems]*. Vydavets Tkachuk O. V. https://lib.lntu.edu.ua/sites/default/files/2021-01/Monografiia_BUMIB_Fin_Mehanizm%20%281%29.pdf.

48. Kholiavko, N.I., Honta, S.V., Dubyna, M.V. (2019). *Osvitni determinanty formuvannia mentalnogo prostoru transformatsii struktury natsionalnoi ekonomiky [Educational determinants of the formation of the mental space of the transformation of the structure of the national economy]*. Vydavets Bryhynets O.V.

49. Chechetova, N.F. (2018). *Impakt-investuvannia: osoblyvosti ta perspektyvy rozvytku [Impact investing: features and development prospects]*. *Internet-konferentsii KhNUMH im. O. M. Beketova – Internet-conferences of KhNUMG named after O. M. Beketov* (pp. 94-96). https://eprints.kname.edu.ua/50075/1/ilovepdf_com-95-97.pdf.

50. Chomu vazhlyvi Stali finansy u Yevropeiskii zelenii uhodi? [Why is Sustainable Finance important in the European Green Deal?]. (2022). https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/2022-08/5%20FINAL_Tree_Sustainable_finance_strategy_297x210mm_4%2B4_web_180822.pdf.

51. Churikanova, O.Yu. (2021). *Upravlinnia ekonomichnym rozvytkom ta formuvannia rehionalnoi polityky [Management of economic development and the formation of regional politics]* [abstract of the dissertation of Dr. Econ. of science]. Klasychnyi pryvatnyi universytet. <https://tnu.edu.ua/sites/default/files/normativbasa/arefchurikanova.pdf>.

52. Shatalova, V.Ye., Shuplat, O.M. (2019). *Vplyv impakt-investytsii na rozvytok ekonomiky [The influence of impact investments on the development of the economy]*. Proceeding from *Tsyfrova ekonomika: II Nats. nauk.-metod. konf. – Digital economy: II National science and method conf.* (pp. 750–752). KNEU. <https://ir.kneu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/6c5680a9-2be0-4106-a985-85c32eee2bc5/content>.

53. Shatalova, V.Ye., Shuplat, O.M. (2019). *Vplyv impakt-investytsii na rozvytok ekonomiky. Tsyfrova ekonomika [he influence of impact investments on the development of the economy. Digital economy]*. Proceeding from *Zbirnyk materialiv II Natsionalnoi nauk.-metod. konf. – Collection of materials of the II National Science-Method. conf.* (pp. 750-752). KNEU. <https://ir.kneu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/6c5680a9-2be0-4106-a985-85c32eee2bc5/content>.

54. Shkarlet, S.M., Dubyna, M.V., Tarasenko, A.V. (2016). *Orhanizatsiino-infrastrukturne zabezpechennia rozvytku silskoho hospodarstva Ukrainy [Organizational and infrastructural support for the development of the rural state of Ukraine]*. ChNTU.

55. Shpakova, H. (2019). «Zeleni» finansy yak instrument harantuvannia pryrodo-tekhnohennoi ta ekolohichnoi bezpeky v konteksti staloho rozvytku terytorii ["Green" finance as a tool for guaranteeing nature-technogenic and ecological security in the context of sustainable territorial development]. *Pidpriemnytstvo ta innovatsii – Entrepreneurship and Innovation*, (9), 112-116. <https://doi.org/10.37320/2415-3583/9.18>.

56. Asuamah Samuel, Samuel Asuamah Yeboah. (2023). *Investing with Purpose: Unveiling the Potential of Impact Investing in Developing Nations*. https://www.researchgate.net/publication/372364538_Investing_with_Purpose_Unveiling_the_Potential_of_Impact_Investing_in_Developing_Nations.

57. El Amri, A., Boutti, R., Rodhain, F. (2020). Sustainable Finance at the time of Institutions: Performativity through the lens of Responsible Management in Morocco. *Financial Markets, Institutions and Risks*, 4(2), 52-64. [https://doi.org/10.21272/fmir.4\(2\).52-64.2020](https://doi.org/10.21272/fmir.4(2).52-64.2020).

58. Dubyna, M., Unynets-Khodakivska, V., Panchenko, O., Bazilinska, O., Matskiv, V., Lobko, O. (2022). Features of the Formation and Transformation of Household Credit Behavior Under Macroeconomic Instability. *International Journal of Sustainable Development and Planning*, 17(7), 2075-2087. <https://doi.org/10.18280/ijstdp.17070>.

59. Danylyshyn, B., Dubyna, M., Zabashtanskyi, M., Ostrovska, N., Blishchuk, K., Kozak, I. (2021). Innovative Instruments of Monetary and Fiscal Policy. *Universal Journal of Accounting and Finance*, 9(6), 1213-1221.

60. International Scientific Conference Characteristics and trends of socioeconomic development at the macro- and micro-levels: Conference Proceedings (May 5-6, 2023. Kielce, Poland). (2023). Riga, Latvia: "Baltija Publishing". <http://baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/book/333/9198/19190-1>.

61. Pomaza-Ponomarenko, A., Nazarov, O., Udyanskyi, M., Moroz, S., Khmyrov, I., Akhmedova, O. (2021). Methodical approaches to state policy forecasting of sustainable development of Ukraine's regions. *Financial and Credit Activities: Problems of Theory and Practice*, (1(36)), 171-178. <https://fkd.net.ua/index.php/fkd/article/view/3045/3135>.

62. Mitchell, T. (2016). Understanding the World of Impact Investing. *TRUSTS & ESTATES*. <https://www.cambridgeassociates.com/wp-content/uploads/2016/10/Understanding-The-World-of-Impact-Investing.pdf>.

63. Popelo, O., Tulchynska, S., Kharchenko, Y., Dergaliuk, B., Khanin, S., Tkachenko, T. (2021). Systemic Approach to Assessing Sustainable Development of the Regions. *Journal of Environmental Management and Tourism*. (Volume XII, Summer), 3(51), 742-753. [https://doi.org/10.14505/jemt.12.3\(51\).13](https://doi.org/10.14505/jemt.12.3(51).13).

64. Marhasova, V., Kholiavko, N., Popelo, O., Krylov, D., Zhavoronok, A., Biliaze, O. (2023). The Impact of Digitalization on the Sustainable Development of Ukraine COVID-19 and War Challenges for Higher Education. *Revista de la Universidad del Zulia*, 14(40), 422-439. <https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=9004082>.

65. Yaşar Burze. (2021). Impact investing: A review of the current state and opportunities for development. *Istanbul Business Research (IBR)*, 50(1), 177-196. https://www.researchgate.net/publication/353192493_Impact_investing_A_review_of_the_current_state_and_opportunities_for_development.

Отримано 20.01.2024

UDC 330.322:[502.131.1:330.341](477)

Maksym Dubyna

Doctor of Economic, Professor, Head of the Department of Finance, Banking and Insurance
Chernihiv Polytechnic National University (Chernihiv, Ukraine)

E-mail: maksim-32@ukr.net. **ORCID:** <https://orcid.org/0000-0002-5305-7815>

ResearcherID: [F-3291-2014](https://orcid.org/0000-0002-5305-7815). **Scopus Author ID:** [56912277800](https://orcid.org/0000-0002-5305-7815)

Denys Serdiuk

PhD Student of Department of Finance, Banking and Insurance
Chernihiv Polytechnic National University (Chernihiv, Ukraine)

E-mail: denysserdiuk@ukr.net. **ORCID:** <https://orcid.org/0009-0004-5186-5909>

THE ROLE OF IMPACT-INVESTING IN ENSURING SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF UKRAINE

One of the possible ways to attract financial resources from economic entities to implement sustainability projects is through impact investing, a relatively new approach that allows investing funds to develop social and environmental spheres and receive dividends from making these resources available to business entities. However, in Ukraine, the use of this type of approach is not developed, which makes it important to study this situation, to identify obstacles that hinder the development of impact investing, and to find possible measures to enhance the use of this area of fundraising.

In the article, the theoretical framework for the development of impact investing in Ukraine are investigated. To this end, the author has studied the essence of this type of investment, and the peculiarities of its implementation are substantiated, which allowed identifying the main barriers to its development in the future.

To better understand the peculiarities of intensifying the use of impact investing, in the article, the measures to stimulate this development are identified and systematized. This was done by dividing them according to the following criteria, namely: the scale of implementation (macro-measures; micro-measures), and the areas of implementation (organizational, economic, social, and financial).

Specifying the directions of stimulating the implementation of the sustainable development model will, as it has been established, create attractive conditions for gradual intensification of the activities of economic entities in the direction of using the mechanisms of impact investing.

Within the article, the essence and structure of the integration and adaptation model of the development of the impact investment system is also substantiated. This model describes the content of the integration and adaptation components, their content, identifies the basic components that form its basis, namely: behavioral, economic and social, specifies their essence and the role in the development of the impact investing system in Ukraine.

The results of the analysis of the theoretical and applied provisions of the development of impact investing in Ukraine allowed us to identify the priority areas for stimulating this development. It is also established that this type of investment in social and environmental projects can play a key role in the post-war reconstruction of Ukraine.

Keywords: *impact investing; sustainable development; financial provision; financial tools; national economy; economic system; environmental system; social system.*

Fig.: 4. references: 65.